

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEL'U NA ŠESTNÁST' STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok --- 4 koruny — hal.
 Na pol roka --- 2 " — "
 Na štvrt' roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
 EDVARD SÁNDORFI.
 Majiteľ' a vydavateľ' :
 JAN MOLNÁR

Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
 sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin,
 ohlásoky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Liberáli! odpovedajte!!

Vy ste sa vystatovali, že s vašim pekným Széllom nastane doba *práva, pravdy a spravodlivosti*. No strašná je tá vaša spravodlivosť! Vy dávate poriadnych spokojnych občanov strielať jako besných psov! Tak to žiada vaša Széllovská politika liberálna. Vaši žandári hnusno *zavraždili* pri voľbe terajšej v Marošvášárheli mne-nič tebe nič *4 ľudí a 20-tych ste ranili na smrť!*

Odpovedajte: *toto* je tá vaša liberálna spravodlivosť, že prelievate nevinnú krv občanov?

Váš zbožnovaný prorok a archanjel omáčkoveho «pokoja» Széll prisľuboval vraj «čistotu» volieb.

Odpovedajte liberáli: Takto vyzerá tá čistota vaša? Vy ste verejne hlásali, že Bánffy bol neludský tyran, vy ste sami hlásali v Rajci, že medzítka bánffýhusárskych úradníkov páchaly neludské násilensťvá z vlasteneckých ohľadov.

Odpovedajte: prečo na miesto tyrana dopúšťáte vraždif bezvinných otrokov vašej omáčkovej spravodlivosti, prečo?

Nuž nevyhovárajte sa, že vám je to ľúto. My a žiadon rozumný človek na svete vám túto ľútosť nikdy a nikdy neuveríme. Lutovať volačo a neprikročiť ku základnej náprave: toto je prosím ponížene hnusná, strašná komedia, toto je strašný posmech všetkých ľudských citov, všetkej svobody, všetkého práva, všetkej pravdy a spravodlivosti.

I nevyhovárajte sa tým, že Széll vyslovil svoju najväčšiu ľútosť nad touto strašnou vraždou, a že prisľúbil zaviesť to najprísnejšie vyšetrovanie proti zodpovedným úradníkom. Pane Széll! a všetci vy omáčkovi zarmútenci liberálni: my

vášho zármutku nepotrebujeme, my potrebujeme odpomoc základnú! Vaše fňukanie nepostačí zmyf krvavé hriechy toľkých už vražd liberálnych pri voľbách páchaných: tu treba od základu vykoreniť, zničiť všetko, z čoho takéto strašné mäsiarstvá povstávajú!

A z čoho-že tie povstávajú? Z vašej nenasiťtelnej hnusnej sobeckosti, že nechcete o ten živý svet dopriať tomu tríznenému ľudu aspoň trochu možnosti, aby svoje občianské práva pri voľbách bez strachu, svobodne konať móhol.

Áno, vy ovesujete vaše nosy pre tú strašnú vraždu — a predsa nemáte srdca oproti ľudu, žeby ste ho raz už osvobodily od takého poriadku volebného, kde voľby nie sú voľby, lež nepriateľské shánania a prehánania svobodných občanov.

Odpovedajte liberáli: jako-že opovažujete sa tárať o ľútosti, keď tie — nie ani voľby — lež opravdivé vojny volebné so žandármi s vojskom z krku národa sňaf nechcete?!

Odpovedajte liberáli: Či by nebolo vašou psovskou povinnosťou hneď ešte dnes zrušiť to shánanie volieb, jestli v opravdu mrzia vás mäšarenia voličov?

My hovoríme: kto chce, aby sme mu uverili, že je mu tých vražd ľúto, nech že to i skutkom dokáže, bo ináč považujeme celú tú ľútosť za naničhodnú komédiu a pretvarovanie.!

Je to predsa len protivná krutohlavatosť takého liberála, že on síce hotový je uznávať, vyznávať, byť sa v prsia; že je hotový pátrať, vyšetrovať, snáď aj toho žandára trestať: ale od svojho hnusného liberálneho poriadku volebného odstúpiť, to nedaj Bože!

Ale liberál je liberál! on chce silou-mocou vyčkať, či ten tríznený národ ozaj nechopí sa

znovu vyhľadávať, vydobíjať si tej svobody, ktorej dnes nemá. Koľko sa naprosí, nahrozí ľudová strana, aby sa volilo po obciach bez všetkého vojska, bez všetkých vrážd žandárskych: no liberáli sú hluchí a nemí. Ich sobecká nadvláda je nadovšetko. Dobre vedia liberáli, že terajší spôsob volebný stojí krajinu milióny a milióny, že zmešká sa, škodí sa pri tých voľbách tiež za milióny, že znivočia sa mravne tisíce predtým poriadných ľudí, že popácha sa hnusných hriechov až hrôza — no liberáli na to všetko nič nedajú. Vedia, že sa naším voľbám vojenským celý svet smeje, vedia, že pri toľkých zlodejoch a pri toľkých korheľoch vždy opakovať sa budú podobné pády ako v Marošvášárheli — no liberálom je to všetko milé a dobré, len nech sa hrniec masťný a židovská sláva neprekotí.

Lež odpovedajte liberáli: čo bude s vami, alebo čo bude z vašich potomkov a z vašich židov, jestli konečne sa miera trpezlivosti otrockej toho ľudu preplní? Kto-že bude za to zodpovední? Môžete vy teraz fňukať koľko chcete! môžete trebárs poviesť tých vašich žandárov, predsedov aj samého fõišpána: s tým nič nespomôžete. S tým dokážete len, že vyhodíte z vašej lodičky zbytočné farchy, aby sa vám tá obrokcom preplná loď neponorila.

My však neprestaneme volať a hlásať že sa vám až tá omáčkova duša zatrasie: *Sem s tou svobodom ľudu!* My žiadame úplne svobodné právo volebné! My chceme si voliť svobodne, každá obec doma! My chceme voliť bez vašich žandárov! My nebojíme sa ako ten «spravedlivý» Széll, že by to bol skok do tmy!

Odpovedajte liberáli: chcete tomu sotročnému ľudu popriať tej svobody, ktorú si vlastnou krvou vydobil, alebo nechcete? Ak chcete, teda dajte nám hlasovať doma každej obci! Ak ale nechcete, jako aj skutočne nechcete, teda nerobte komedie, neľutujte nič, neovesujte nosy, lež povedzte verejne pred Bohom a svetom že vám je krv preliata vraždeného pri voľbách ľudu ani toľkej ceny, ako ten smradlavý špirit, s ktorým vaší židia pri voľbách opájajú voličov.

Odpovedajte liberáli pred vlastným svedomím a pred Bohom: prečo je to, že vždy len voličia protivnej stránky musejú byť obetou vašich žandárskych volieb?!

Edo Borsa.

POLITICKÉ CHÝRY.

Volebné pohyby.

V svätoondrejskom okrese ľudová strana je už asi zriadená. 10-ho t. m. slávil tam v Bohdani otváranie ľudového klubu. Slávnosť, na ktorej boli i mnohí ablegáti ľudoví, vydarila sa skvele. Ale aj liberáli vymýšľajú čosi. Zo Sv. Kríža piližského (Mlynky) sdeľujú nám, že tamojší pán notár vyhráza sa chudobnejším voličom a zakazuje im čítať «Kreštana». No teda pozrite sa, čo z takého notára ešte nevystane! Neviete vy pane notár, že každý úradník je *povinný* chrániť zákonitú svobodu občanov a že ktorý okráda ľud o svobodu občianskú, že je naničhodný gazember? — Vy Bratia ale, žiadajte od každého nahovárača úradníka, aby vás strašil pred svedkami, alebo aby vám to dal na písme. Ináč medzi štyrmi očima viete ako treba zaobchodiť s falošníkmi.

Marošvášárhel'.

V Marošvášárheli sa páni liberáli špatno pohýbali. Sú tam dva okresy. V oboch stáli oproti sebe liberálni a Kossuthoví kandidáti. V prvom okrese liberálnym kandidátom bol Belo Geréb mešťanosta. Ten *musel* byť zvolený, aby môhol vzdať sa úradu, bo ináč bolo by ho stihlo vyšetrovanie. Voľba bola 6-ho t. m. Stránky boli asi rovnako silné, ačkoľvek sám fõišpán kortešoval za liberálnych ako len vedel.

Keď v prvom okrese liberálny Geréb mal rovný počet hlasov s protivným kandidátom, vtedy sa stala vražda. Akisi chlapeci hádzali sťahové gule do liberálov a ktorási guľa trafila žandára. Z toho povstala zvada a žandári strelili na ľud. Zpomedzi padnutých štyria zomreli, medzi nimi aj jeden chlapec.

Zavedené má byť prísne vyšetrovanie. Toľko aspoň liberáli musejú urobiť, lebo ináč by bolo bieda s liberálmi. No nám sa predsa všetko tak pozdáva, že táto marošvášárhelská voľba mala slúžiť za vzor a postrach pred všeobecnými voľbami. Lebo je isté, že liberálni úradníci kortešovali veľmi a podplácalo sa tiež hojne. Jeden volič na príklad leží v špitáli od zaucha, ktoré on dal akémusi liberálovi, že ho chce za 200 zl. zakúpiť. Od toho zaucha vytknula sa mu hneď ruka.

Aj to tvrdia, že sám Széll prísne naložil úradníkom, aby všetko robili za vífazstvo liberálov. To Széll síce zapiera. Dosť na tom, že voľby sa dialy dľa starého poriadku. Budeme vidieť teda tú nápravu, ktorú Széll trasúcim od strachu hlasom sľboval.

Vystahovalectvo a «Adria».

Jako vedia liberáli pomáhať ľudu, máte tu zase pekný príklad toho. Pán Széll chce vraj zamedziť prúd vystahovalecký, ale na liberálny spôsob. On postaví šty-

roch agentov do Ameriky, aby títo boli vraj na pomoci vracajúcim sa amerikanom. On nariadi, aby odteraz šli vysťahovalci na lodiach Adrie, ktoré sice sú o mnoho drahšie, aj horšie, aj pomalšie prekonajú cestu, ale zato nič, veď aspoň tá cudzozemská židovská spoločnosť Adrie dostane na to konto o 300.000 viacej podpory zo štátnej pokladnice.

Teda ako vidíte, všetko len židom a na večné veky len židom sa dáva. A takto hľa zpotvori sa v liberálnych rukách všetko. Každý zákon, každé nariadenie je len na to, aby liberáli seba a svojich pajtášov bohatých židov podporovali a teba ubohý ľudu nech len aj na ďalej berie parom.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemová vyslancov.

Pre tú marošvársrhelskú vraždu boly veľké vzbury na sneme. Kossuthisti na čele s Kossuthom napádali nesmierne ostro vládu. Vyslovili sa, že neprestanú bojovať, zakiaľ nebude krivda napravená, zakiaľ nevyzdvihnú z úradu všetky medzitka administračné počnúc od nadžupána.

Bolo počuť i také hlasy so strany Kossuthistov, že vláda terajšia musí sa zrieť alebo padnúť keby čo bolo. Aj s ľudovej strany ohlásil sa Fraňo Buzáth. Tento napádal tiež liberálov a žiadal, aby o vdovy a siroty nevinné zavraždených sama vláda sa postarala, bo je povinná následky tej vraždy znášať a nešťastným vdovám a sirotám slušnú výživu zabezpečiť.

Na miesto ministerpredsedy odpovedal financminister Lukács a štátny tajomník Gullner. Medzitým Széll behal za Kossuthom a vybehal aj toľko, že milí Kossuthisti zložili zbraň a prestali vládu napádať. Széll totiž verejne osvedčil sa, že zavedie prísne vyšetovanie, že bol vždy priateľom čistoty volieb a podobné, ako mu už strach rady dal.

K našim ct. čitateľom.

Už teraz začíname rozposielať «Ohlas k ľudu» ako prílohu všetkým našim ct. predplatiteľom zdarma. Nech každý prečíta ten ohlas s tou najväčšou pozornosťou, lebo z tohoto ohlasu mnohému sa naučí. Chváliť my tú knižičku nemusíme. Ona sama bude sebe chválou, však sa v nej biedy vaše s takou úprimnosťou a láskou opisujú, že to človeka až do plaču ženie. A uvidíte, že čo je tam písano o vás, že je to veru všetko strašná pravda. Veru veru musíme povedať, že kto by sa nad tou biedou toho ukrivdeného ľudu ani teraz ešte neslutoval; nuž taký už nenie kresťan, nenie ani človek lež je hnusná obluda zdivočená, nepoznajúca ani za mak lásky k spolubratom svojím.

Len teda milení rodáci! zvlášť vy šľachetní priaznivci naši čítajte toto dielko každému, rozdáajte ho spolubratom na všetky strany. Všetko ho môžete dostať

zdarma u nás. A dostanete ho aj väčším počtom tiež zdarma, ačkoľvek žiadali by sme od vašej dobroty, aby ste nám aj vy pripomáhali aspoň už len tie poštové trovy znášať. Ale odporúčajte všade aj «Kresťana». Kto čítate náš časopis od prvopočiatku, nuž povedzte sami, že keby nebolo bývalo «Kresťana», kde-že by sme už dnes boli? Či by si nás bol dakto všimnul? Veru nie! A hľa, dnes aj boja sa nás — a tak to aj patrí.

Upozorňujeme vás Bratia rodáci, že netreba ohľad brať na to, či sú noviny daktoré lacné, či sa v nich o láske, o kravách, o hnoji a pod. veciach píše, lež len na to berte ohľad, či tie noviny aj nebojá sa smelo povedať pravdu do očí bárs akému pánovi veľkomožnému? Či majú guráž ohlásiť sa vždy, keď ten ubohý roľník a remeselník od všeliakých úradov prenasledovaný býva? A či tie noviny píšu ľudia od vlády a od židov platení, aby vás slepili, alebo či ich píšu vaši bratia, krv z krve vašej a kosť z vašej kosti? Toto hľa je hlavná otázka vtedy, keď máte peniaze vynaložiť na noviny. Lebo predplatíte-li na noviny také, čo sú neni ani sem ani tam, ktoré vám len slúžnovci, rychtári, notári a štátni učíteli — teda samí štátni sluhovia — odporúčajú a natískajú, s tým len sami proti sebe robíte. Lebo však dobre môžete poznať pánov a židov: títo sa veru málokedy chovajú úprimnou láskou k tomu chudobnému človekovi. Preto títo páni a židia ani nebudú vám odporúčať takých novín, ktoré by boly pre dobro vaše, lež len také, v ktorých sa píše dve na tri o všeličom, len o vašich krivdách nikedy. Ponevác vieme, že naši Slováci veľmi radi čítajú dobré veci, preto posielame toto číslo nášho všeobecne známeho a rozšíreného «Kresťana» aj takým niektorým pánom, ktorí ho ešte nepoznajú. Ráďte si to číslo prezreť a prečítať a potom súďte sami o ňom, či nedýcha z každého riadku jeho čiročistá pravda a láska k ľudu. Nazad nikto nemusí poslať to číslo, lebo je to na ukážku poslané zdarma. Komu obsah našich novín zodpovie, nech sa mu páci predplatiť, keď bude mať peniaze, a veru ani jeden neobanuje!

Vyzvanie k predplateniu.

Viacrázy vyzvali sme už ct. čitateľov nášho časopisu, by pracovali na tom, že by «Kresťan» do čim viac príbytkov dochodil, že by zásady kresťanskej politiky čím viac sa rozširovaly. Bez akéhokoľvek pozdviženia predplatnej ceny pridáme akožto mimoriadnú prílohu úplne zdarma

Ohlas k ľudu!

Túto prílohu našu aj všetci noví predplatitelia obdržia. Prečítajte si dobre každý riadok knižky tejto a rozširujte tým horlivejšie «Kresťana».

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kresťan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

Prečo sú nám spolky potrebné?

(Pokračovanie.)

Tedy sa s hlbokou poklonou pred našich dobrých vp. farárov s tou prosbou utiekame, aby nám na pomoci boli pri našich dobrých predsevzatiach. Lebo veru povedzme si pravdu, že sme my prisprostí, a tu nám treba múdre hlavy a hrozné sily, aby tých nakazených na dobrú cestu dovedli.

Nadovšetko treba začať s Bohom pracovať a pobožnosti zaviesť, a tak ku všetkému druhému pomaly s pomocou božou prideme.

Kde je Boh, tam neni biedy,
kde je nie bieda, tam je lúbosť a svornosť
a kde je lúbosť a svornosť, tam je požehnanie.

Držme dovedna: jeden za všetkých a všetci za jedného a dozaista nad našimi nepriateľmi zvíťazíme a všetkým nám bude Pán Boh na pomoci. Toto všetko nám spolky donesú sebou.

Najhlavnejšie o spolkoch len teraz príde. Áno spolky sú nám z každého ohľadu potrebné, tu ale treba jeden plán vyrobiť, ktorý by všetkému zodpovedal. Asiže:

1. Na aký spôsob by sme ten najväčší úžitok z našich spolkov mohli mať?
2. Aby všetky spolky dovedna zviazané boli, to jest v jednej rodine a jeden druhému na pomoci si boli.
3. Tak zaviesť naše spolky aby navždy mohli jestvovať a vždy a vždy mocnejšie a mocnejšie boli.
4. Aby každý jeden remeselník tak tiež prinúdený bol údom byť spolku. Aby skrzevá jeho dobrý osov a zo svojej vôle a presvedčenosť každý sám sa vtískal do spolku za verného úda.
5. Aby našej ľudovej strane nie pohraby, ale krštenia na všetky strany robili, to jest, že by sa znovu narodila a najmocnejším oborom bola a tak s nami navždy prežívala.

Na toto všetko jeden dobrý plán prednesiem. Pri čom veľmi prosím tých, ktorí by ešte lepšie vedeli, nech každý jeden verejne dopisuje o svojej mienke a tak sa môže to najlepšie vybrať a začneme skutočne s pomocou božou pracovať.

Ja práve už od dávna nad tým pracujem, aby sa nám všetkým lepšie vodilo, a chcem aj naďalej horlive za mojích bratov pracovať, čo aj z mojích dopisov každý jeden môže uznať. Lenže sám nespravím nič.

Teda prosím o pomoc, nech každý jeden ktorého sa táto vec týka nezunovane pracuje, nech je každý vytrvanlivý. Veď je každý začiatok tvrdý a bez práce ani koláče. Tu len kus trpezlivosti treba, a čo je najhlavnejšie: musíme sa všetci spriatelíť. Nesmieme jeden druhému záviďeť ak daktorému lepšie ide.

Ktorým dobre ide, tým pomoci netreba. Ale nám, nám malým chudobným remeselníkom, čo nemáme ani roboty ani groša, áno, nám treba pomoc a musíme tých čo sa ozaj dobre majú pekne poprosiť, aby nám na pomoci boli. Lebo veru chudobný a sprostý ti nepomôže, čoby ako chce. Tedy im nezaviďme že viac majú ako my, ale sa usilujme, aby sme ich dohonili. Teda nehrom-

žime na nich, nedržme ich za našich najväčších nepriateľov, ale sa im ponížme, uctíme ich, nenadávejme im do pánov. Buďme k nim náchylní. A dozaista že sa nás zaujmú, a budú nám pomoc hľadať, aby sme aj my po ľudský na svete mohli vyžiť.

Áno, takto musíme pokračovať, keď chceme k ďakomú prísť.

Tak tiež sa najdu aj takí dobrí páni, ktorí sú naši ľudia. Oni nás budú podporovať, napomáhať, keď budú vidieť, že dovedna držíme a že sa chceme vo spolkoch vzdelávať. Dozaista sa najde všade takých pár dobrodincov, ľudákov, ktorí novinky do spolkov zdarma budú dávať, taktiež všeliaké druhé poučné spisy. Jeden dá to, druhý zas inšie a tiež budú aj podporujúcimi údami vo spolkoch a budú všade na pomoci, aby ste len mohli vo vašich spolkoch vytrvať. Len sa treba s prosbou obrátiť k takým dobrým dušiam. A budete aj tu vidieť, kto sú vaši dobrí ľudia, ktorí chcú s vami žiť.

A kto vám bude pomáhať, tomu aj vy pomáhajte. To všetko skrz spolky sa dozviete, ako stojíte, kto ste vy, a ktorí sú vaši patróni.

Kto nepoznal tých liberálov, tu vindú na svetlo, a budete vidieť, akí sú to hnusní ľudia, ako tí všetko závidia, ako tí budú na vás hromžiť, ako sa vám budú vyhrážať, ako vám budú chcieť všetko dobré prekaziť a ako sa vám budú do vašich spolkov starať. Prídu vám aj novinky prezeráť, že či «Kresťana» lebo «Alkotmány» nečítate, lebo tie novinky sú na nich také, ako na čertov svätená voda. Budete sa čudovať, keď sa aj z vašich rektorov, čo vaše deti učia taký najde a do spolku ako policaj-špicl príde vaše veci poprezeráť. Áno, najdu sa aj takí kazatelia, ktorých «Kresťan» páli. A to sú tí ozajstní liberáli, ktorí sú oproti takým novinám, ktoré pravdu dopisujú o liberáloch o ktorých by sme sa ani v druhých novinách nedozvedeli, čo sú to za farizeji, ako nás tí podkopujú a na zobračku palicu donášajú. Áno, to sú tí, ktorí sú oproti nášho milého «Kresťana» a «Alkotmányu»; áno, tie vám budú vo spolkoch brániť čítať, z ktorých sa môžete o ich šafárení dozvedieť. Takito vám budú chcieť rozkazovať, že aké novinky máte držať a čítať, a krajciarom vám nepomôžu.

No vidíte, toto budú tí hnusní liberáli, ktorí vás budú chcieť do pekla, do ich falošného spolku za živa doviešť. Chyťte takýchto policajšpiclov za uši a vyhoďte ich von z vášho spravodlivého spolku, lebo taký tam nepatria, kde poriadní ľudia dovedna držia. Oni vás budú odhovárať od takýchto spolkov a až sa im to nepodari, budú vám hroziť, a to všetko len preto, lebo sa boja, že sa vo spolku vzdeláte a nebudete viac takí sprostí, aby mohli to, čo do teraz s vami robíť. Ale sa vy nedajte a zariadte si spolky, veď oni s vami inakšie rozprávať budú, keď vás viac bude, a sa do jednej refazi spojíte. Z tej tak ľahko ohnivo neodtrhne, nie je každé ohnivko osobitné, ako bez spolku. Každé sa mocne spojí jedno s druhým tak, že ho nemôže hoc aký darebácky liberál na bok odhodíť a s ním ako sám chce spraviť.

Neč-že refaz oprobuje do ruky chytiť, či všetky

ohnivká hneď nezarinčia? A to isté je aj pri spolkoch. Tedy si vezmíme za príklad jednu takú železnú refaz a pravda je dokázaná.

(Pokračovanie.)

Proti fašiangom.

Pred šesťnásť rokmi som bol vymenovaný za farára do obce R. asi 2000 duší kat. náboženstva počítajúcej. Prišli fašiangy a hľa celá obec jakoby bola hlavu ztratila. Krik, spev, vady, deti školské obskakovali hostinec, kopky naplnené s pálenkou ustavične boly nesené z krčiem do domov. Ku službám božím vo fašiangový pondelok a útorok dostavilo sa viac ľudí ako v mnohé sviatočné dni, a to v sviatočnom obleku, pravda po kostole pili ďalej. V tie dni bál som sa z domu vynsť lebo za každým krokom sa s opilým človekom stretнул. Niekde odísť na ten čas a obec tak zanechať, som tiež nechcel, lebo som si myslel, že tu bez bilky nebude. A veru tak sa i stalo, večer som bol volaný k jednému zamdlenému, ktorý bez pamäti ležal, a k druhému zas, ten mal hlavu prebytú. Pravda na druhý deň ten zamdletý keď vytriezvel tiež i ozdravel, a tomu druhému pozošival kožu na hlave lekár, a druhý deň už sa zas pobil.

Čo si tu počať? Nasledujúci rok som oznámil v kostole, že ja žiadne fašiangi neuznávam. Nech si vtedy človek fašiangi urobí, keď má zbytočné peniaze, a preto som vyzval ľudí aby išli na nájomky, aby si drevo rúbali, trus vyvážali na role atď., školským deťom som ale prísne naložil, že cez fašiangi ako inokedy musejú prísť do školy.

Mnohí rodičia zle-nedobre na mňa, čo že premyšľa náš farár, to sme neslychali, môj otec nechodil v tie dni do školy, ani ja, ani môj syn nepôjde. Lež pritom všetkom dostavili sa deti pravda v sviatočnom obleku, jedno druhé razilo za hriatou. Učiteľov som vyzval, aby deti v tie dni nezamkli cez obed. A hľa v obci zostalo tycho, v uliciach nebolo vidno deti, gazdovia pribrali sa ku práci, a opitých už nebolo tak vidno.

Nasledujúci rok som zas prísnejšie pokračoval, služby božie jako v iné dni som odbavil, a ľud už neprišiel v sviatočnom ruchu. Terajšia mládež si síce zaskočí, ale i to nie všetci, a starší robia ako iné dni.

Tak tedy nerozprávajme moc proti fašiangom, lež skorej robme aby zanikli. V tomto smysle vyšiel tieto dni jeden tlačný leták. Proti fašiangom hromžil, a deťom dať slobodný čas v tie dni; ľud doviesť k tomu aby ráno na hodinku bol v kostole, a potom nedbať, aby celý deň strávil v krčme, to sa nesrovnáva.

Preto úctive prosíme všetkých priateľov ľudu, aby praktične proti fašiangom vystúpili. Veď bieda tak veľmi sa zmáha, židia krčmári bohatnú, ľud chudobnie a ide hufom do Ameriky. Školy sú ešte naše, v nich si mi rozkážeme, preto nech prestane opravdive ten pohanský

zvyk; na miesto fašiangov radnej nech bude exámen dva dni skorej. Čo sa skrže to docieli ten leták takto píše:

Ľud bude o jeden procent lepší a mravnejší; o 1 procent vzdelanejší; o 2 percenty zámožnejším (menej stroví a v tie dni pracovať bude); 1 procent menej ľudí vyvandroje do Ameriky, 1 procent menej ľudí bude v áreštoch a 1 procent lepšie sa bude daň sbierať.

Úctive vyzývame ctené duchovenstvo a pánov učiteľov aby v týchto novinách uverejniť ráčili, kde zanikly fašiangi, alebo aby zanikly, jaké pokroky urobili.

Ancikrist.

Boli sme sa zmienili raz o tom, že pri terajších poriadkoch svetových, násilenstvom a klamom chcú ujarmiť všetko, čo učenie chudobného Pána Ježiša Krista chce statočno nasledovať. Bohatí hriešnici v parlamentoch a v kreslách ministerských, taktiež v dielnach a veľkých obchodoch sú dnes už tak bezočiví, že neveria ani za mak v moci božskej o ktorej písano je že «lačných nasitila dobrými a boháčov rozposlala prázdnych».

Za takýchto hrozných okolností opravdu prichodí nám vážno rozmýšľať o tých proroctvách, ktoré nám veľké prievraty a boje predpovedajú, majúce sa udať už v blízkej budúcnosti. Všetko poukazuje na to, že na smrť prenasledovaná chudoba bude museť tiež zúfanne a na život a na smrť bojovať s bohatými hriešnikmi.

Aby však v nastaf majúcich trúdných časoch nik nezriekal sa nádeje v lepšiu budúcnosť; upomínáme všetkých, že tento zápas utlačenej chudoby bude len krátky, po ktorom všeobecný dobrobyť a mier má nasledovať. Lež aj tento šťastlivý vek nemá byť trváci. I za týmto krátkym vekom mieru má zase nasledovať čas búrlivý, čas to príchodu Ancikrista, po ktorom ale bude na veky znivočený všetek protikresťanský smer a má započaf do cela nový, spravodlivý poriadok svetový na základe učenia Kristovho.

V nasledovných riadkoch tedy uvedieme opis príchodu Ancikrista, ako to vp. M. Varga na základe viacerých proroctiev napísal v svojom diele: «Veľká pliaga sveta» zvanom:

«Po peknom čase potechy a rozkvetu cirkve Hospodin soberie ovocie s nebeského stromu horčičného; aby dokončenie úplné bolo. Hospodin tak tvrdej zkuške podriadi zem, akej ešte nikdy nebolo. Táto zkuška tá poslednia bude.

Toutou poslednou zkuškou bude Ancikrist.

Hospodin dopustí, aby i zelina vyrástla, a dozrelo jej ovocie, a dovolí, aby satanáš na zemi k tej najväčšej moci prišiel a s úplnou svedolnosťou pustošil. A keď všetky stupne tak dobrého, jako zlého vývinu prekoná, a Hospodin jako i satanáš použili všetek svoj vplyv na ľudí, vtedy nastane veľký súd sveta.

Prv nežli by zjavil sa Ancikrist, veľké rozkolenie musí nastaf na svete, o čom u svätého Pavla nachádzame spomienku.

Toto veľké rozkolenie vzalo svoj počiatok s refor-

máciou, pretože protestanti opovrhli a zavrhli prevelebnú Sviatosť Oltárnu, a s tým i samého Krista, dušu a srdce nášeho náboženstva, a len jednu prázdnu šupinu, ači škupinu podržali. Francúzska revolúcia a z nej vyvierajúca nevera odšmarila i túto šupinu. 21 millionov zednárov, samých učených a bohatých ľudí usiluje sa všade rozširovať neveru a hriechy. Konečne socializmus odstráni poslednú prekážku, ktorá stojí v ceste poklone satanáša, pretože behom 20 rokov počet socialistov vyšvihol sa na 30 millionov a už nielen proti Bohu, večnosti a duši bojujú, lež podrývajú i poriadok prírody, ktorý i sami pohani v úctivosti mali, podkopávajú právo vlastníci, stav manželský, vykrucujú sa krky všetkej autorite.

A keď ich počet zväčšuje sa ustavične a to v hroznej miere. A rozkolenie zväčšuje sa, a všetko zhltné, čo nestojí na skalopevnom základe katolíckom.

Tento ukrutný boj proti cirkvi namierený neprestane úplne ani vtedy, keď cirkev svoje víťazstvo bude sláviť. Pretože ako Ježiš okolo Sviatosti Oltárnej shromažďuje prívratcov, tak i satanáš okolo seba shromažďuje deti záhubu.

Toto veľké rozkolenie spomína Pán Ježiš Kristus a jeho apoštolovia, a to nie len jedenkrát poznamenávajú, že v posledných dňoch posmeškári vábnici prídu, ktorí dľa svojej ľubovôle budú žiť. Svätý Pavel apoštol vraví, že títo ľudia naplnení budú sebeckosťou, skúposťou.

Pýchou sa nadujú, hrešiť budú, proti rodičom budú neposlušní, nevdačne zaoškľivia sa hriechami, neláskaví nemilosrdní budú, zradcami budú, svoje náruživosti viac budú milovať a pestovať, nežli samého Boha atď.

Keď táto hniloba znivočí všetko, čo je k ochrane prírode a viere, vtedy založí Lucifer svoju krajinu poklony diabla na zemi. Táto krajina v protive bude stáť s krajinou poklony prevelebnej Sviatosti Oltárnej. Kráľa slávy, opravdivého Pána a Spasiteľa v stave toho najhlbšieho zničenia a najväčšieho otroctva budú nasledovať jeho prívrženci v čistote, pokore, pokoji, a vo dne v noci modliť sa budú podobne anjelom: kdežto od prastarých časov vraždelný, nemilosrdný, ukrutný drak vo svojej neslýchanej nadutosti a nádhre náramnej skvelosti blesku v nestydatosti a prelievaní krvi i vraždenníctve tiež vykoná si poklonu; a ľudia, ktorí sa mu klaňali budú, v nenávisti proti Bohu namerenej diablom budú podobní.

Toto víťazstvo satanáša podporovať bude sám Ancikrist. Ancikrist bude stáť v tej najväčšej protive s naším Pánom Ježišom Kristom.

Ježiš Kristus je vývin toho najväčšieho dobrého, pretože on je Boh, ktorý nenie stvorený, spolu je on i ten najsvätejší človek. Kdežto Ancikrist je najvyšší vyvin zlých; on je síce človekom, lenže najnútornejšie je spojený s Luciferom. Ježiš Kristus všetky čnosti v tej najvyššej miere spojuje v sebe: pokoru, štedrosť, čistotu, lásku, tichosť, miernosť, horlivosť vrúenu. A naopak Ancikrist skrýva v sebe všetky hriechy v brozne veľkom stave vyvinuté, jako to v žiadnom inom človekovi nenachádzame. On bude ten najhriešnejší človek, akého len bolo na svete. Ježiš Kristus je víťazstvom pannenskej čistoty, počatý súc

od Ducha svätého, narodený z Marie Panny. Ancikrist ale celkom diabolského pôvodu bude. Jeho matka bude petváračná, pyšná a celkom pod mocou diabla nachádzajúca sa verejná osoba (k... a). Ježiš Kristus žil v chudobe, v práci a v opovrežení; slúžil ľuďom, ukázal cestu spasenia; s mocou božou uzdravoval.

Nikdy nečinil zázraky z toho úmyslu, aby seba oslávil, ani preto, aby ľuďom napadol.

Kdežto Ancikrist na zemi tie najväčšie bohatstvá, tú najvyššiu moc, najväčšiu vážnosť bude mať, nemilosrdne bude panovať, hrozným spôsobom bude zvädzať ľudí a ku svojej sláve s pomocou satanáša bude činiť tak veľké divy a zázraky, že — jako vyslovil sa Spasiteľ — ešte i spravodlivých by zvedol, keby to možno bolo...

Ježiš Kristus podstúpil tú najhroznejšiu smrť, aby nám zabezpečil na veky trvajúce radosti a nás od priepasti zachránil; kdežto Ancikrist, všetky hriešne rozkoše zemské v tej najväčšej miere požívať bude, všetkých ľudí bude vyzývať k požívaniu týchto rozkoší, aby ich odpúdil od večných radostí, ktorí ale sprotivia sa, tých s všemožným triznením trápiť bude, a milióny pobije. Našeho Pána Ježiša Krista nenávideli a zabili, kdežto hoden bol tej najväčšej úcty a lásky; a naopak všemožnej pokuty hodný Ancikrist, ktorý len opovreženie zaslúži, účastný bude takej pocty, vlády a lásky, čo ešte nikomu sa neušlo na svete od stvorenia sveta. Slovom: Ancikrist vo všetkých ohľadoch bude protivníkom Ježiša Krista.

Lenže prečo dovoli Hospodin, aby Ancikrist k panovaniu došiel? Hospodin mu dopraje tejto vlády preto, z jakej príčiny dovoľuje ači dopúšťa mor, hlad, vojny jako dovoľil vystupenie Martina Luthera, Voltaira atď.; jako dovoľuje i to, aby diabol zvedol ľudí.

Toto všetko dopúšťa Hospodin k vôli skúške, k sláve spravodlivých, k pokute zlostných. A to je prirodzená vec. Keď ľudia nechcú Bohu slúžiť, bárs on vyčerpajúce úplne svoju nekonečnú lásku a skytajúce príklad tej najhlbšej pokory, seba čo jiedlo ači pokrm duší podáva im, celkom prirodzená vec je to, že títo spravodliví trest podstúpia, zlý duch bude panovať nad nimi, lebo však i tak vždy len tomuto slúžili. Hospodin ale neopustí svojich ani v tej najukrutnejšej úzkosti. Ba zraja pošle k nim Henocha a Eliaša.

Čo bude Ancikrist činiť, ako bude jeho sídelné mesto vyzeráť, aké zázraky bude činiť, jak dlho potrvá jeho panovanie, jakým spôsobom zahynie a do pekla uvržený bude, jaký osúd podstúpia Henoch a Eliaš... to všetko tak vážne otázky sú, že ešte zaoberať sa budeme s nimi.

Teraz len toľko hovorím každej kresťanskej duši. chce-li sa zachrániť, nech miluje Ježiša Krista vo Sviatosti Oltárnej! Učiň, dobrá dušo, všetko k jeho sláve, modli sa horlivo, aby i srdcia tvojich slovenských bratov a sestier ohňom tejto lásky zapálili sa, aby táto nešťastná krajina zachránená bola od nebezpečenství dočasných a večných.

Slovenský národ už len všemohúci Otec nebeský môže zachrániť. Ale i zachráni ho. (Pokračovanie.)

BESEDNICA.

Idú mračná . . .

Idú mračná, idú čierne
mrákavy . . .
Idú volby — idú volby,
dvíhajú sa zástavy . . .
Ide chvíľa: žiť, či zomrieť
rozhodná;
ide chvíľa, by sa viera
Jezu-Krista vymohla!

Hej, zástava ľudu stránky
kde-že si?

Nad ňou nenie vznešenejšie
na zemi, na nebesi!
Na ňu svieta z neba milosť,
blesk boží;
Ona srúti satanáša,
ona v hrob ho položí!

Kto chceš vieru Krista brániť:
Hore sa!!
S nami pôjdú: ľud boží i
s nami samé nebesá!
A kde Boh, ľud jednovoľne
konajú:
tam okovy pekla strošné
znivočia sa, zlámajú.

Neplač šuhaj, nenariekaj
dievčeka!
Nie je náhly Pán Boh, ale . . .
na veky tiež nedočká!
Cibulové matriky a
sobáše
Zaženieme na dno pekla
k ich otcu: satanášu!

Kto si kresťan, kto si Slovák:
za nami!
Nech žiadneho judášov groš
nezvábi, nezahani;
nech-že každý vieru, ľudu
zástavu
obraňuje keď i všetci
diabli z pekla povstanú!

Pekla-čerta my sa tiež ne-
bojíme;

nenajde nás pri judášoch,
pri gulášoch, pri víne!
Vino vaše, dary vaše
prekľiate!
chodte s nimi, chodte v čerty,
však ver' Boha nemáte!

Modlite sa dcéry, matky,
modlite!
by ľud vieru, práva svoje
bránil si krčovite;
by zas' sláva viery Krista
povstala;
by tá stránka, ľudu stránka
liberálov ztrestala.

A Ty Bože, mocný Bože
buď s nami!
Nech sa raz ľud zpod strašného
otročenia vymani!
Nech tvá sláva večné veky
panuje,
Nech sa ten drak liberálny
rozpraší a rozduje!

Edo Borsa.

Politické, socialne, náboženské zapálenie modzgov takzvanej «svobodomysel'nosti».

Prezkušmal Lujz Cvajfús, poľný feidčier u Búrov.

Dľa mojeho remesla zaobieram sa ja viacej liečením
všeliakých neduhov a nemocí duševných. Kde treba, tam
aj zlý zub vytrhnem; prikladám aj pijavice, a kde nieta
pri ruke stoličná baba, tam aj kristír aplikujem, ba aj
mastím.

Aj s homeopatiou sa zaobieram, rovné s rovným
kurirujem. Ku pr. komu hučí v jeho vysokých ušiach,
tomu dľa homeopatie priložím dobre nasadený oflinok,
aby sa vyrovnalo to hučanie.

So všeliakými političnými talafatkami, s politikou,
t. j. s panskými figliami sa nezaobieram veľmi, lebo to
patrí do odboru lištivých a figliarských, prešibalých to
duchov.

Ponevác ale v našom veku všetko robí pokrok, ešte
aj huncútsvo, ktoré mňa síce mnoho neinteresuje, naj-
viac len tak, ako interesuje nášého gunára pilzenské
pivo, preto aj ja chcem pokrok robiť a prezkušmať príčinu
zapálenia modzgov rozmáhajúcej sa «svobodomysel'-
nosti», tejto nemoce nadutých a od diabla ranených
duší ľudských.

Môj švagar Zaosek mi k tomu zavdal príčinu, lebo
vždy domrzal mňa, bych mu už raz nejaký vývod dal o
tej svobodomysel'nosti, lebo vraj jeho vnuk, ktorý dľa
remesla je «jurista» čili učeň pravotársky a dľa charak-
teru je «lump», vždy vysmieva svojho dedka Zaoska, že
on vždy ešte zostáva po zadku so svojimi starovekovými
obyčajami a so svojim rozumom, že neni «svobodomysel'-
seľným», kde dnes už každý človek má svobodomysel'-

ným byť. — To Zaoska veľmi mrzí, že taký «lump», ktorý sa neučí, len tou papulou mele ako poveterný mlyn; hlavu jeho nerešpektuje a prednášky mu chce držať o akejsi svobodomyseľnosti. Ba ešte žartovné posmechy robí sebe z neho, že preto je nie svobodnomyselným, pretože nosí husté dlhé vlasy, ktoré mu pod jeho ťažkú baraniu čapicu privalené a dolu ztlačené držia myšlienky. A keď si vraj tie vlasy v nedeľu z kozím maslom namastí, že to kozie maslo, ktoré mu drží vlahu na hlave až do budúcej nedele, hatí mu tie myšlienky, aby sa nemohly hore sobrať a svobodne sa hýbať a že preto je nie svobodnomyselný. Takýto chalan a tlčhuba starého človeka na opicu obráti a vysmeje.

K vôli toho lahtikára dal si aj Zaosek hlavu z tých dlhých vlasov ostrihať, aj si obliekol kalmukové pantalóny a barchetov gehrok, by sa ten svobodnomyselný vnuk nehanbil za neho, za svojho dedka. On vyzieral potom ako taký ostrihaný panský holomok. Na čo mu vnuk zase hovorí: «Nuž a vy myslíte, keď si dáte hlavu ostrihať ako ovcu v apríli, a keď si oblečiete kalmukové pantalóny, že vám tie pantalóny hneď dodajú aj rozum, učnosti, cvičenosti a svobodomyseľnosti? Však ľudia nenosia v pantalónoch hlavu s rozumom ani v gehroku cvičenosť. A ztadiaľ, t. j. z tých pantalónov sa nedá hore do hlavy múdrosti a cvičenosti napumpovať.

Teda ten, ktorý je tlčhuba, bucháč a tlacháč alebo nemravný lump nemusí si myslieť, že on už zato je svobodnomyselný! tak ako aj ten, ktorý navlečie na seba panského kroju plundry, tiež neni hneď múdry, cvičený, bohatý a najmenej svobodnomyselný. On viacej vyziera ako sprostý, keď si v šatoch zakladá.

Ja keď sa rozprávam so Zaoskom, nuž my každý svoje vyprávame. Ja o nemociax, o ich diagnose, o terapie, a Zaosek zase najviac o kravách, o voloch, o záživnosti hnoja a o futráši. Naše baby zase o kmotrách, o susedách, o vydajoch, o báloch, o tancoch a o zlosti i o korhelici svojich mužov.

Kto sa čím zapodieva o tom najradšie aj vypráva. Naše ženy sa najviac s klebetami a s ohováraním zapodievať. Starodávny latinský pohan to už dávno bol povedal a napísal: «navita de ventis, narrat arator de bobus» — že vraj: plavec o vetroch, roľník ale o svojich voloch ľúbi vyprávať — a to je pravda. Naša Hana stará, pokročilého veku panenka len o vydajoch vypráva; náš pán birgermajster zase o flaškách; a náš pán farár o kapitulníkoch; a organistová o farárovi a až je ktorá mladá, nuž o kaplánovi.

Zaosku! vieš ja ti to neidem vyprávať o tej svobodnomyselnosti namyslených ľudí, ktorí myslia, že ich tekvičná hlava je plná dobrých jaderiek múdrosti, učnosti a cvičenosti duševnej. To by si ty i tak nerozumel, ako to aj nerozumia sami tí svobodnomyselní, že čo je to tá svobodnomyselnosť. Lebo keď by pravého pochopu o tom mali, tak by oni toľko planého, naničhodného a daromného nemysleli, ani netárali a nepapulovali.

Keď my chceme o tom pravého smyslu sa dozvedieť, čo je to taká svobodnomyselnosť nášho pojašeného a v

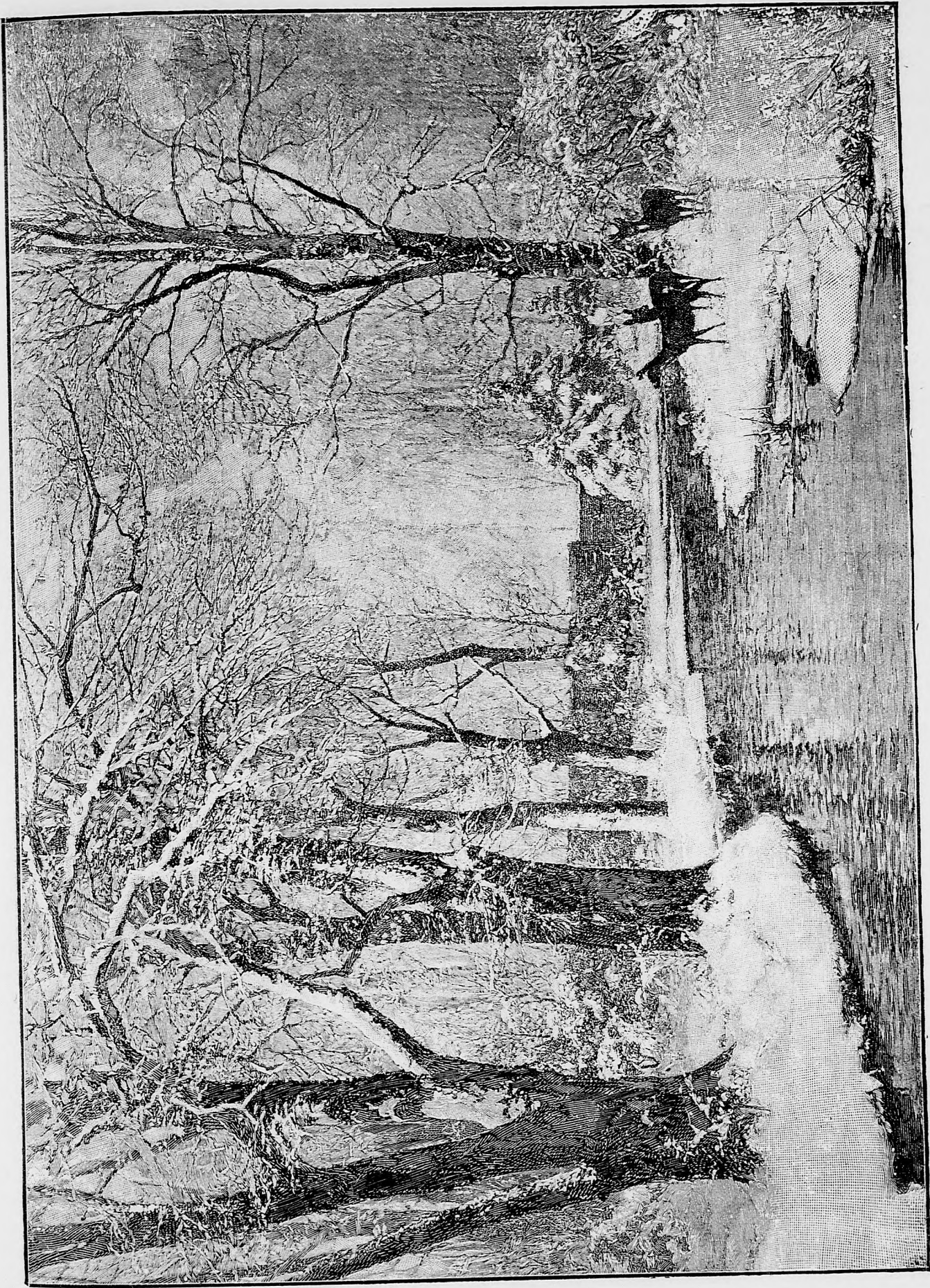
pochopoch pokolomuteného veku, musíme ísť ku prameňu pravej múdrosti, ku zjaveniu božiemu, ku sv. Písmu. Ztadiaľ sa my dozvieme, akého pôvodu a zárodu je tá svobodomyseľnosť, akou sa svet zvlášte náš vek honosí. Ono nám hovorí, že takejto svobodomyseľnosti otcem bol diabol-luhár od počiatku.

Sotva že Stvoriteľ vystrojil z hlíny futrál pre ľudskú dušu a vložil do neho nesmrteľného, s rozumom, so slobodnou vôľou patentirovaného ducha na božský obraz podobného: diabol hneď sa dostavil a obdivoval túto modellu vraj postavenú a hľadel, akoby ju môhol zhodiť. Rohy si nesmel vzať ako bík alebo baran, aby do tej modelli ľudskej drgal, ale ako hád sa ku nej dopľazil, a čakal, kým aj druhú modellu vyhotoví Boh, totižto Evu o ktorej on si už trúfal, že môže byť všetečná, paškrtná, shovorčivá. Boh ím dal rozum, t. j. oje, by oni mohli dirigovať svoju svobodnú vôľu na «čihy» alebo «hatá», ale ich aj upozornil, čo ich čaká na jednej a na druhej strane, a tak si mohli robiť svobodne. Boh ale nechcel, by oni pri tej ich svobode sebe mysleli čo sa ím ľúbi, aby sebe mysleli, že čo Boh ím povedal že to je nie pravda, aby si o ňom mysleli, že on je luhárom! To ím síce ani na myseľ nepadlo.

Ale tu prišiel diabol, luhár a s hľadkou panskou manierou a taktikou sa dozvedal od Evy príčinu, prečože z tak pekného stromu také utešené ovocie nepoživajú? Eva udala príčinu toho, že to je vôľa božia, a že keď neposlúchnu, smrťou zomrú. Diabol sa milo zasmial a vo veľmi fajnovom tóne poučoval Evu a povedal: «Na žiaden pád to tak neni, ako vám to Boh povedal». Neverte mu; bo naopak, sa vám otvoria oči, budete ako bohovia. Ostatnie čo sa stalo, to už vieš.

Teda diabol ím povedal, by oni svobodnejšie mysleli o Bohu, že on nehovorí pravdu, že ich len klame a že je luhárom, a aby len jemu — diablove — verili, že on ím čistej pravdy naleje do pohárka. Na také lichotenie Adam a Eva zostali svobodnomyselní a neverili pravdivým slovám svätého Boha a mysleli si o ňom svobodne, že nie je pravdomlúvny.

Vieš Zaosek, to práve tak sa stalo, ako sa to pred volbami vyslancov stáva v liberálnom svobodnomyselnom štáte. Príde do vašej dediny, do vášho raja taký hľadunký, fajnový, s peknými fúzkami, s mädivou hubičkou, a so zlatým jazičkom panáček, pisárik alebo pán slúžny svobodomyseľnej módy človeček a povie tak, ako ten v tom raji: «Ale moji dobrí ľudkovia, neni to tak, ako vám tí kňaziská hovoria! Neverte ím, len oni chcú rozkazovať v krajine! Čo oni vám tárajú, na to už páni nič nedajú. To sú luhári; tí vám nič nedajú! — My ím odoberieme všetko a podelíme medzi vás a bude mať každý. A vôbec načo-že vám je aj kňaz? Sobáš katolícky už je nič. Nemá platnosti pred zákonom. Prestal byť sviatosťou. Kristus Pán si ju môže nazpäť vziať. My vám dáme chleba, mosty, školy, fabriky, cesty a čo len srdco vaše zažiada, peňazí je dosť; páleného, kukurice, virštle, gulášu, brindze; len kňaziskom neverte a podte za nami, my sme liberálno-svobodne myselní! Tí kňazi sú čierny pluk, osprostujú

Les v zime.

ľud a majú hriechy a chyby. Sú intolerantní, neznašanliví, sú cigáni a nezaslúžia len ako ich zakladateľ, aby ich na kríž popribíjali».

Takto som počul mnohých hovoriť, tak aj mnohí píšu. Pravda, to je veľké pokušenie! A najdú sa Adami a Evy, čo sa dajú podvieť takýmto jarabatým rajským hadom svobodnomyseľným. (Pokračovanie nasl.)

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Vyznačenie. Jeho Veličenstvo vymenoval p. dekana a farára kézmarského Františka Laufika za prepošta.

Smrť. Dňa 11-ho februára zomrel vo Viedni bývalý srbský kráľ Milan Obrenovič na influenzu. — Jozef Krajnyák, penzionovaný učiteľ zomrel po dlhej nemoci a po prijatí sv. Sviatosti zomierajúcich v 77. roku veku svojho dňa 1-ho febr. v spišskej Novej Vsi. Nebohý cez 55 rokov účinkoval v Markušovciach.

Sňatok holandskej kráľovny Vilmy odbýval sa v minulý štvrtok. Najprv bol civilný a potom cirkevný sňatok. Mesto Hága bolo zástavami ozdobené a večer vysvetlené.

Pozostalá familia po nebohej anglickej kráľovnej Viktorii pozostáva zo 74 členov. Jej syn kráľ Eduard je už starým otcom. Priateľka jej kňažna abercovská, ktorá je teraz 90 ročná, tá má ešte viac potomkov: počet ich obnáša 128 hláv.

Missie. V spišskej obci Ždjár vydržovali páni misisionári redemptoristi z Moravy missie od dňa 27. jan. do 4. febr. Následkom jejich krásnych, srdce prenikajúcich kázni 1100 ľudí pristúpilo k sv. Sviatostiam a hneď celá obec sa odriekla besnej diabolskej pálenky.

Pohrab frajmaurerského veľmajstra. V Racine (štát Wisconsin) umrel veľmajster tamejšej lóže frajmaurerskej, mr. George Tomlinson. Testamentárne naložil, aby na jeho pohrabe ponúkali pánov tými najlepšimi cigarami, dámy však tými najdelikatnejšími cukríkmi. Tak sa i stalo. Na jeho pohrabe páni fajčili a dámy žuvali cukríky.

Strašný požiar vypukol v sklade «Spoločnosti mora Čierneho a Kaspického», patriacom barónovi Rothschildovi

a obsahujúcom 6 millionov pudov nafty. Požiar o krátky čas rozšíril sa i na tri iné sklady, obsahujúce 12 millionov pudov nafty. Počas hasenia požiaru plynúca nafta zaliala byty robotníkov a spálila ich celkom. Mnoho osôb prišlo o život. Dosiaľ vytiahli 20 trupov, spálených na uheľ, a vyše 50 osôb je ťažko ranených. 400 rodín robotníckych je bez príbytku a chleba. Oheň v skladoch trvá ešte a ohrozuje susedné rezervoáre naftové. Poplach je veľký.

Nešťastie. V Buglovciach istý Štefan Hron, jako jachajúc s nakladeným vozom z lesa domov z vlastnej nepozornosti sa dostal pod kolesá voza, ktoré ho prinesly o život.

Spišskí voličia tohoto roku. V gölniebaňskom okrese je na tento rok 1245, v novoveskom 1680, v levočskom 2140, v lubovenskom 2494, v sobotskom 2533, v kežmarskom 2642; spolu 12708, teda o 406 viacej, ako minulého roku.

Večera pred 100 rokmi. V memoiroch viedeňského básnika Castelliho nachodí sa v jednom sozname jeho príjmov a výdavkov z r. 1801 nasledujúca položka medzi výdavkami: Trova za večeru: 5 žajdiikov piva 8 krajciarov, chlieb 1 k., smažená ryba 5 kr., dohromady 14 krajciarov. Ponevác Castelli chodieval do najlepších hostincov, boly to tedy tie «najvyššie» ceny. Dnes stála by taká večera v lepšom hostinci: pivo 40 kr., chlieb 2 kr. a ryba 50 kr., dohromady 92 krajciare. Jestliže ceny zvýšia sa v budúcich 100 rokoch len v tom istom pomere, tak bude stáť roku 2001 podobná večera len 6 zlatých 5 krajciarov.

Služby pozbavený hlavný slúžny. Ostrihomského hlavného slúžneho Viktora Reviczkeho pozbavili úradu, ponevác za roky vyberal nepríslušné diurna od baňských podnikov, prijímal požičky ako honorár, zadržoval úradné peniaze za dlhší čas a povrehne, nedbanlivo úradoval. Nárek na pensiu mu ponechali. — To sa rozumie! Ktorý úradu pozbavený vlastenecký darebák má nedostávať pensie v Maďarorságu?!

Koľko dohánu sa spotrebuje. Ktosi vypočítal, že priemerne pripadá na jedného obyvateľa dohánu: v Spojených Štátoch severo amerických 3·1 kg., v Nizozemsku 2·8, v Belgicku 2·5, vo Švajciarsku 2·3, v Rakúsko-Uhorsku 1·9, v Nemecku 1·9, v Švédsku 1·2, v Rusku 0·9, v Srbsku 0·87, v Itálii 0·7, v Rumunsku 0·2, a v Dánsku 0·1 kilogrammu.

Opravenie. V 5. čísle «Krešťana» sme uverejnili správu z Čachtíc pod titulom «Pračka». Ako sa zo spolahlivého prameňa dozvedáme, správa nezodpovedala skutočnosti, nakoľko bola totiž reč o pračke, ponevác celá vec bola jednoduché nedorozumenie. — V záujme dobrej veci správu našu týmto opravujeme.

V povďačnosti záleží odmena hodných vecí, tak znie príslovie; však ale pri Müllerovom dvojnásobnoelektromagnetickom ústroje netreba to prizvukovať, bo každodenne dochádzajú od tých, ktorí na lámku, lúpanie, padúcu nemoc, hluchosť, bolenie hlavy, ischias alebo na

voľáku čuvovú chorobu trpeli, pripisy vďaka, ktoré tento liečivý prostriedok nado všetko vychvalujú. — V nasledovných riadkoch uverejňujem jeden z nich: Pánu Belovi Müller v Budapešti V. Vadász-u. 42/L. Prosim, pošlite mi ešte jedon ústroj a sice jeden veľký za 3 zl.; nepotrebujem ho pre seba, lež pre jedného odberateľa a budem aj vždy váš šľachetný výrobok, dvojnásobno-elektromagnetický ústav R. B. 86967. každému odporúčať lebo som presvedčený, že každý, kto tento ústroj nosí, neomylné uzdravený byť musí; ja viem, že keby nebol som váš apparát nosil, bol bych cez celé leto práce neschopným býval a bol bych musel následkom toho škodu na stá podstupiť a snáď ešte aj horšie následky pretrpeť. Každý chorý, ktorý tento ústroj nosí, má byť presvedčený, že vládne nezaplátiteľným pokladom. S hlbokou úctou Bohumil Schmidt maliar a hudobný strojmajster v Temeš Kubíne, dňa 24. dec. 1900.

L'udový rozhovor.

Kmotor M. V nedeľu som bol v kostole v M., nuž mi pán farár hovorili, že si musíme školu sriadit; že ak nebude v poriadku, nám ju odoberú a že potom nebude s cirkvou spojená.

Kmotor P. Veru je tak kmotre. Teraz vám je to svet naopak. Teraz Vám už vraj napospol «obecné» školy zakladajú a tam sa Vám to všetko spolu učí: katolík, evanjelík i žid.

Kmotor M. Ale veďže neblúznite kmotre, akože by to mohlo byť? Kresťan so židom v jednej škole? Ja tomu nerozumiem.

Kmotor P. Bistu-že kmotre, mnohému nás ony naučia, čomu priam neporozumieme. Náš vek si z náboženstva nerobí nič a z cirkvi ešte menej. Ale už je to raz tak, poručeno Bohu, my musíme zákony čtiť, ale ak sme horliví v nábožnosti, tedy si musíme naše školy zachrániť sami.

Kmotor M. Nuž kmotre, veď to vďačne urobíme, ale pri samej zemi na židovské si ich prebirmovať nedovolíme . . .

Kmotor P. Nono kmotre, len potichu; nebude tak zle. My sa musíme ináče o naše školy postarať ako doposiaľ. Pozrite kmotre toľ hen, niektorá Vám tak vyzerá ako maštal; niektorý pán učiteľ v čas dažďa má plnú povalu šaflov nakladenú, aby mu do izby netieklo. V druhých zase školách Vám je tma ako v temnici, inde sa zas nemôže tých 130—150 hláv ani potiskať — to nesmie viac tak byť.

Kmotor M. No, veď je to len v poriadku. Naša škola je v tomto ohľade vraj dosť ešte poriadná.

Kmotor P. No zbaví, zbaví. Ale či neviete, akú náš pán učiteľ biedu máva, keď mu deti neporiadne do školy dochodia? Či viete, že keď sa ti tá milá jar otvorí hajde poza školu ovce, jahňatá, husy pášť. Či potom nemusíme byť sprostí na tom božom svete, ktorých každý ľahšie oklame a prekabáti? — Teraz dľa zákona musí každý 6 rokov chodiť ako na to treba.

Kmotor M. To je iba chvála Bohu kmotre. Veď sa to len každému páčiť musí a mne najprv.

Kmotor P. Nie ináč i mne, kmotorko môj. Ale o to sa musíme postarať sami kmotre, lebo ak my zákon neplníme, nuž nám štát školu odoberie a naloží dľa svojej vôle.

Kmotor M. Veď toto hľa náš p. farár spomínali. To sa mi už nevidí, lebo . . .

Kmotor T. (položí mu ruku na ústa.) Nič ďalej kmotre, len toľko. Na nedeľu sa sídeme a poradíme o tom, akoby sme si dôkladne školu sriadili a to bude najlepšie, keď sa v škole sídeme.

Kmotor M. A keď nás zase dajú do novin?

Kmotor P. Nuž nech dajú kmotre, ako sa im páči; veď o tom môže celý svet vedieť: že my chceme mať z našich detí nielen prefikaných mudrlantov, šikovných hospodárov a remeselníkov; ale aj horlivých Krísta vyznavačov. Tak nám Pán Boh pomahaj!

Kmotor M. Pán Boh uslyš, kmoterko!

Kmotor P. Nech žijú školy vierovyznanské, nech žije osveta kresťanská, len tá nás spasí.

Kmotor M. Bože daj, Bože daj! *Emanuel Filkorn.*

DOPISY.

Volebné pohyby v Orave.

Z D. Kubína (Orava) nám píšu: Volebné pohyby ľudovej strany v D.-Kubínskom okrese sú veľmi živé. Dľa doterajších pomerov je značná väčšina zdravo smýšľajúceho ľudu, či to katol. či evanjelického, pre ľudovú stranu oddaná a oduševnená. Páni bratři Abbaffovci, naši spolurodáci — nech ich Pán Boh živí — sú tí, ktorí zmužile podujali boj za náš ubohý, zanedbaný, utlačený, umiernený ľud, národ to slovenský pod zástavou ľudovej strany, ktorá sice už roku 1896-tom počas ablegátskej voľby a ako je nám známo pod nesvedomitým vedením vtedajšieho predsedu Jozefa Csillaghy, terajšieho už župána tuná, vydržiavanej náležite vyprobovaná bola, tak že liberálna strana za jej vyšvindlované víťazstvo jedine ukrutnému násilnenstvu menovaného predsedu poďakovať sa má; ináč by p. Kubínyni vyslanec toho okresu už 5-tý rok bol nie masťné hrnce, ale labu polizoval. Však sa onedlho znovu sídeme a uvidíme svobodnomyseľný bratkovia!

Nemyslite si, že sme tie nesmierné prenasledovania, tú ohromnú potupu, to brutálne chovanie sa oproti nám atď., len tak ľahkomyselne zapomenuli!

O nie, z tých na nás spáchaných ťažkých a boľastných rán sme ešte nie vyhojení, ani nebudeme, pokiaľ naša ľudová zástava v našom okrese skvelým víťazstvom posvätená nebude. Hor' sa bratia! za právo, pravdu, za

vlast a jeden za druhého! Hor' sa telom i s dušou do boja, nech zvíťazí nielen v bobrovskom, ale aj v našom kubínskome okrese ľudová strana!

Darmo sa šmajchľujete liberáli! a pretvárate sa našemu už dozralému ľudu, daromne šmajchľujete a platy stoličným úradníkom povyšujete, nadarmo týmže sjednotením administrácie lichotíte, a im ku zaslepeniu, ku obmäkčeniu srdca, zlaté zámky, pravda v ľufte staváte, to vám všetko nič nepomôže, neosoží, lebo my ľudáci sme už od 5 rokov naoceľovaní, a kto je nie ľudák, ten oproti nám veru nezvíťazí.

Stoličný výborník.

Stár S. Pa 20. jan.

Vážený Pán Redaktor!

Nie rad do verejnosti vystupujem, a človek sa až hanbí, keď po slovenský písať nezná riadne. Ale ma túžba pohnala, niečo z tej našej nateraz svobodnej vlasti, v ktorej teraz bydlím, ctením čitateľom «Krešťana» napísať. Neznám či im bude milý môj dopis, lebo som sebe vzal na mušku terajšie volebný pohyb v Uhorsku.

Jak som to čítal v našom obľúbenom Krešťanovi, (číslo 1.) jak sa to tí veľmi liberáli už k voľbám pripravujú, tak ct. čitatelia «Krešťana» a voličia majte-že i vy sa na pozore, ktorí ste priateľmi tej tak chvály hodnej «ľudovej stránke. Aby ste nezostali judášmi, jak to mnohí zrobili, ale zastaňte si mužne za ľudovú stranu, lebo ona je tá, s ktorou dá sa niečo vykonať v prospech ubiedeneho národu Uhorska. Ja znám, že tam bude núkania a násilenstva a obecované hory-doly — ale sluby sa slubujú a blázni sa radujú.

Aj to sa môže do povahy vzať, že kedysi bolo príslovie: «Okrem Uhorska niety života.» Veru je to život v tej našej vlasti! Kto ho má? Žid, ale my nie, ktorí sa musíme túlat po cudzých krajoch, zvláste po Amerike. Opustiť musíme všetko čo nám je milé; syn otca starého, muž manželku a deti, a pritom žalostne sa rozlučuje a spieva sebe:

«Srdečko mi puká, žalúdok mám prázdny,
Musím preč z Uhorska, bo som veľmi hladný.»

Tak teda hor' sa bratia moji za ľudovú stranu, bo len je ona, ktorá môže tomuto všetkému odpomôcť. Či už nepoznáte, jak verejne vystupujú vyslanci ľudovej strany za ubiedený národ na sneme? Ku pr. Rakovský, Molnár, Kálman, gróf Zichy atď. A ďalej nepoznáte ich na shromaždeniach ľudovej strany, ktorí tak krásnymi a osožnými rečami vás poučujú?

Ja som na mojom krátkom pobyte v starom kraju bol tak šťastlivý byť na jednom ľudovom shromaždení na Sivej Brade. Tak som očul reč toho veľkého rečníka Karola Kálmana, že až slzy ľud začal roníť pri jeho reči.

Tak komu máte veriť, pýtam sa vás a komu máte svoj hlas dať: či tým žido-liberálom, či kresťansko-ľudovým vyslancom? Ja vám len to radím, jak ten veľkej cty hodný muž, Ondrej Rojko povedá: Nikdy nevolte takého, ktorý sa hanbí zo vás!

S Bohom

Ján Šofranko.

Z Baňskej Bystrice.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Čo mňa k písaniu tohoto dopisu priviedlo byly jedny liberálne noviny a sice «Slovenské Noviny», ktoré sa 22. čísle v článku «Stojíme či napredujeme» veľmi ponosujú, že šimľujete na p. Szélla, kdežto ten mnoho dobrého urobil za ľud, ako to potom v tom článku ďalej vypisuje. Tých dobrých skutkov tam bolo až moc, len jedon nám dobre známy nespomenul a sice uvedenie kancellparagrafu. Čo je to ten Kancellparagraf? Ja si len tolko myslím, že je to, čo sa pánom liberálom nepáči, aby nás naši duchovní otcovia z kancla poučovali, jako máme naše politické práva v kresťanskom smere uskutočňovať. Tento kancellparagraf neuvěřnil p. redaktor v svojich novinách, mislím že to lebo zabudol alebo sa bál ľudovej strany že mu z očí vlčú tmu ztrhne. Naši duchovní nám kázu z kanclu hlavne o opilstve, čo je pre človeka najhoršie, a majú aj pravdu, lebo aj medveďa keď chcú chytiť, najprv ho opojá, tak aj Vás drahí voličia, najprv Vás len opojá a ani sa nenazdáte keď už ste v liberálnom tábore. Preto Vás prosíme voličia nedajte sa zviest liberálnym slubom, ale staňte si k ľudovej strane, ako tie najtvrdšie skaly, lebo si pomyslíte, že náš vodca je sám Ježiš Kristus.

Nech žije ľudová strana!

S úctou

M. Chilavý.

Odkazy redakcie.

Hudec. Vašu horlivosť len schvaľovať môžeme. Upomínam vás aby ste sa nedali myliť tým, že vám poslanú baseň ešte neuvěřnime. Nechceme vás zavádzať, povieme vám pravdu: myšlienka je sice v nej pekná poetičná, lež reč jej je ešte príliš jednoduchá, za čo ovšem že nemôžete. Poznať na reči vašej, že ste ešte len na samom prvom začiatku. — To tovaryšstvo nepochádza od B. Tohoto pána život špatno sklamal; nateraz sa od všetkého utiahnul.

Pravdomil v Oraye. Za zásielky vďaka! Buďte nám len vždy tak horlivým za dobro ľudu. Vp. Rojko býva vo: Forgácsfalva Hont m. Kto sú vlastne Zaosek a Cvajfús, to vám my sdeliť nemôžeme bez dovolenia patričných.

E. Filkorn. Sláva vám! Boh vám odpláť a požehnaj za vaše priateľstvo!

Zaosek. Váš výlet fašiangový upevnil našu mienku, že ste už dnes spisovateľom slavným v našej slovenskej spisbe, a že podobnými prácami zvečnite si meno. Ničmenej aj nová zasielka o tom istom svedčí. Bude sa nám treba konečne odhodlať na osobitné vydanie vašich všade vážených prác. Ráďte nám sdeliť, ktorá je najbližšia stanica železničná k vám. Do videnia!

Nádejský. «Blahý život» bude súci. Dopis na pána Rojku upravený prepracujeme. Ešte to všetko vrie vo vás. Máte výrazy sice pekné, ale sú mútneho pochopu. Pomaly vyzriete. Mali by ste sa poshovárať s Ticho- mirom.

Kňazolíucky. «O zbabelcovi» a «groš» budú síce. Číslo Kr. vám pošleme. Koľko máte rokov?

Vp. A. Kmeť. My pre mnoho práce všeliakej nemôžeme sa s iným zaoberať. Ale možno, že len predsa bude čo-to u nás. Dal by Boh! Všetko uvidíte. Pozdrav!

Pavel Bačkor. N.-Kanizsa. Verš je dobrý. Mali ste ho prvej poslať. Máte špatné čeridlo. Istotne od žida.

«Farsang ellen», Žilina. Dobrá to vec veľmi. Ale tá maďarčina? no tá je strašne chybná.

S. k. Racišdorf. Vydavateľstvo vám snáď pošle čísla i vopred.

F. B. v Z. M. Keby ste sa bol chytil do polnej práce, podpis by vás neviazal. Ale vo vašom páde ste povinný vstúpiť do práce, bo sú i 2 svedkovia. Že nenie na smluve kolku, je chyba, ktorá však smluvu neplatnou nečiní. Stránky by pokutovali síce, ale platnosť ostáva neporušená.

Michal Chylavý, B. Bistrica. Dľa žiadosti vám vybavíme. Aj podpis váš pride.

O. A. V. Kostolany. Cenz veru platit musíte. Zaoskové meno nemôžeme vám sdeliť.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnosť, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značen. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·95—7·55 kor., peštianska 7·25—7·50 kor., z Báčky 7·10 kor., banátská 7·30 korún.

Raž: ———— 6·90 kor.

Jačmeň: na krm 5·50— — korún, do pälence 6· — — — kor., na várku 7· — — — kor.

Kukurica: 4·30—4·70 kor.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	25·20	24· —	22·80	21·80	21·40	20·20
	6	7	7 ¹ / ₂	8		
	18·50	15·80	14· —	11· —		

Otruby po 100 kil.: drobné 8·80 korún, hrubé 8·80 korún.

Proso: 2·20—5·60 kor., všetko po 100 kil.

Ovos: 5·50 — — kor.

Strova: Fazuľa veľká biela a okruhlá po 8·75. — — brnavá 7·50 — —, pestrá 6·50 — —, drobná 9·50—9·75, cúdená 10·50 — —. **Hrach:** 10·50—12·50, lúpaný 20· — —. **Šušovica** horšia 8· — —, lepšia 14· — —. **Mak:** 25· — — 26· — —, všetko po 50 klg.

Semená: Červená datelina nová 53· — — 61· — —. Lucerna 40· — — 50· — —, všetko 50 klg.

Sviňská masť 54·50 — —, Slanina ³/₁₀₀ 45· — — ⁴/₁₀₀ 42· — —, udená dobrá slanina — — po 50 klg.

Lekvár srbský transito 17·50 — — po 50 klg.

Petrolej trojkrížový 43·75, dvojkrížový 42·25 za 50 klg. netto.

Remeň: funtovice k. 154—160; tercý prima k. 150—158; anglické odpadky k. 145—148; telaciny k. 460—470; pitlingy 270; koňaciny vrázkované k. — — — —; tažené k. — — — —.

Bliskavý remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. — — — —, väčšie — — — — metr. cent.

Spiritus odanený raffinovaný 116·50 — —, denaturovaný 37· — — 37·¹/₂.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Knihvedenie pre potravné a úverné spolky. Sostavil Štefan Janovesik. K dostaniu v knižkupectvách a u vydavateľa v Likavke (op. Liptó-Rózsahegy). Cena 1 k. 60 h. franko. Že mnohé potravné spolky upadajú tomu najväčšia príčina je, že jejich správcovia sa nerozumejú k vedeniu kníh. Knižku túto vydavateľ zo skúseností sostavil. Odporúčame ju nie len spolkom ale i malým slovenským kupcom a priateľom slovenskej spisby. Táto knižka i v maďarskej reči by bola vítaná, jako sa to o nej viac časopisov maďarských vyslovilo.

Bolestná križová cesta Spasiteľa nášho, čili Rozjímaní o bolestnom umučení Pána Ježiša. Na novo vidal T. Pelikan Krizso. V Budapešti, Tlačou Stephaneuma 1900. Knižočka táto obsahuje v sebe návod ku odbavovaniu pobožnosti pod názvom «Križová cesta» známej. Vystavená je knižočka pekne a hodná je, by sme ju odporúčali. Len to je nesmierná škoda, že je v nej slovenčina veľmi slabá a k tomu tlačových chýb primnoho. Cena jedného výtisku 30 hal. Pri objednávke 100 kusov 24 hal. Objednať treba s doposlaním peňazí vopred u Pelikán Krizsó, Budapest VII. Csömöri út 32.

«Ja som nepoškvvrnené počatie,» to jest **Lurdská Panna Maria.** Modlitebná knižka. Spracoval Jozef Kompáněk, farár veľko-ostratický. Druhé opravené vydanie s povolením cirkevnej vrchnosti.

Sborník museálnej slovenskej spoločnosti. Ročník V., Százok II. Turčianský Sv. Martin 1900.

Časopis museálnej slovenskej spoločnosti. Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník III. Číslo 6.

O «Museálnej Slovenskej Spoločnosti» treba vedieť, je to spoločnosť vedecká vládou potvrdená ku zachovávaní veškerých starozitností a pamätností slovenských tak na poli umelectva a priemyslu jako aj jazykozpytu a vôbec všetkého, čo sa slovensko-národnej vzdelanostnej historie týče. Členom spoločnosti tejto je, kto ročný poplatok 4 koruny riadne platí, za to obdrží «Časopis mus. sl. sp.» (mesačné sošity). Vláda podporuje tento ústav ročnou príspevkou 600 korún, a nedávno schválila obetivavosť slovenského obecnstva. — Ba či sa doži-

jeme, žeby aj cirkevná vrchnosť svoj cirkevný spolok sv. Vojtecha podporila a schvaľovala, veď tento neni ani v Turč. Sv. Martine?

Zábavné a poučné knížky č. 3. Skroteneč a iné články, cena 20 hal. Turčianský Sv. Martin. Túto knižku pre jej rozmanitý, veľmi poučlivý obsah veľmi odporúčame. Dostať u kníhtlačiarско-účastinársky spolok v Turč. Sv. Martine.

Mariacella v Štýrsku. Opísali Frant. V. Sasinek a Rupert Rehák. Vydal Martin Kollár, farár v Nádaši a Redaktor «Katol. Novín» v Trnave. Tlačou Adolfa Horovitz. Cena 20 halierov.

N. V. Gogol' Revizor, komedia v piatich dejstvách. Preložil Fedor Jesenský. Cena 1 kcr. Dostať u Fedora Jesenského v Trnave (Nagyszombat) a u slovenských knihkupcov. Pre ochotníkov našich divadelných hier výborné toto dielo snažne odporúčame.

Prítel domoviny. Ročník XVII. Svazek 2. Besové. Román.

Svätý Anton Paduanský. Veliký divotvorca a Chlieb chudobných. Spracoval Anton Klimesik, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-utca 44.) Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

Noviny Malých. Ročník II. Číslo 6. Vychodia s mnohými obrázkami do roka osem raz, počnúc od októbra do mája, vždy 15-ho, v kníhtlačiarňi Jána Bežu a spol. v Senici. Cena čísla 2 kr. = 4 haliere. «Noviny Malých» sú pre rodičov výtečnou pomôckou pri výchove detí.

Obnovenie oltárov,

všetkú stolársku a maliarsku prácu a maľbu kostolov prijímajú a za ľavnú cenu umelecký konajú

Michal a Juló Veselý,

umeleckí maliari a stolári v Piešťanoch.

Nové

Oltáre, kazatelne, Božie hroby, malovanie sochi, jak tiež obnovenie výš spomenutých predmetov, za ľavnú cenu z hotových sa odporúča

SUNYI AGOST, staviteľ oltárov BOBOTH (Trencsénm.)

Heslo práce: Stálosť, jemnosť, dľa patričného stylu ku cti a chvále Božej a k potešeniu obetujúcim.

S mojich svedectví aipon jedno tu uverejnujem pre získanie dôveri.

Dolu podpísany stýmto svedčím, že Augustin Sunyi v roku 1900-tom, pre Ribynski farni kostol z hotovel dva nové oltáre, ktoré tak v peknoty jak ís v stálosti, bez všetkej chybi sú. Pre ktorú príčinu tak z mojej, jak i ze stránky mojich veriacich ho bárs komu vrelo môžeme odporúčať.

V Ribyni v roku 1900.

Franc Strakovics, farár.

Do svojej kolárskej dielne

prijmem hneď 2 pomocníkov ako aj 2 chlapcov do učenia. V Turčianskom Sv. Martine.

Ján Olejček,
kolár.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!
R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lúpaniu, astmatických galibách, beznivosti hucaniu uší, migrenu, ciam nervov, influenze, žltosti, krčom srdca, opilepsii, mokrosti posteľe, slabosti, záduhu, ísebli, blaďosti závratu, zlému sluchu, nemoďieraniu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. d. I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnosť, že môj aparát nemá sa pomýliť s aparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitocnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohio pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Vel'ký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať'.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S doberkou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,
Budapešť, V., Vadász-u. 42.M. Kálmán-u. na rohu.

Založená 1735.

Telefon 395.

Mestská lekáreň k ČIERNEMU ORLOVI Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja
Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným rheumatickým chorobám, proti trhaniu, bolasti nervov, pichaniu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena flaše 2 koruny, cena flaše na próbu 1 koruna.

Vodka na prsá a na plúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnyim následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, ulavujúcim a osilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých plúcach, pri plucovom hurute, pri zachripnutí atď. Vela vďakočinení potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 2 koruny, flašky na próbu 1 koruna.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 42 halierov, šest' škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznane prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známkom a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Každdej hospodine a matke

možno len blahoželat, ktoré
z ohľadu zdravia, úspory a
dobrej chuti Kathreinerovu
Kneippovu kávu (opravdová
je len v pôvodných balíkoch)
upotrebuju. ————

Neslýchaná lacnota!

1 kgr. bársakej farvy olejovej farby
50 hal. (25 kr.)

1 kgr. Prima Patent I-á Firnis 72 hal.
(36 kr.)

Samopozlatník.

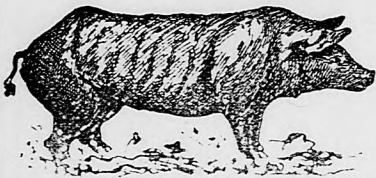
Každý môže si sám pozlátiť obrazy lebo zrkadlo
spolu so štetcom 1 fl'asa 50 hal. (25 kr.)

Dostat'

u bratov Brüll

diel'novom sklade

Budapešť, VII., Dob-utca 46.

Pozornosti našich hospodárov

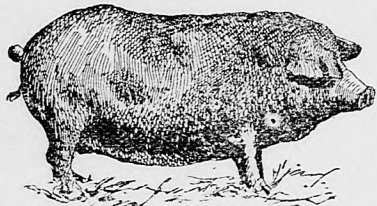
čo najväčšie odporúčame po
celom svete rozšírený a za
výborne účinkujúci uznaný
liek

**proti
dúlu sviň,**

ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou
slohou nielen od rozličných chorob zachráni ošipané, ale aj vykrmieni
týchto v najväčšej miere
prípomaha: o čom mnoho
tisíc dakujúcich listov a
osvedčení svedčí. — Cena
spolu s návodom jedného
pôvodného polkilového ba-
lika je

koruna 1.

jednokilového väčšieho

koruna 1.8019 kilového baliko franco
posiela**Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.**

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch
križov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už pre mnohým prinavrátil
úplne zdravie, — o čom pôvodné
dokumentá svedčia. Pri riadnom
užívaní povyháňa akékoľvek ne-
duhy kosti, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho pri-
rodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej kor. 2.40
skl. is návodom je pôvodnej skl.

OD 20 ROKOV ZNÁME A CHÝRNÉ

Karpatské zdravotné pilulky

vynajdené a pripravené jedine JÁNOM FRIEDRICHOM, lekárnikom
v Malackách (prešporská stol.)

SÚ VZÁCNYM A LACNÝM DOMÁCIM LIEKOM

proti zapchaniu, zašlamovaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému,
katarrhu, zouchnutiu žalúdka, vetrom, ávratu, boleniu hlavy,
zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenci, bledacke a starým otoreným
ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavná že každý chudobný si ich kúpiť môže,
stojí totiž jedna škatuľka s 15 pilulkami 21 kr., balíček obsahujúci
6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr. Keď sa k čone piluliek priloží 20 kr. a peňa-
žitá hotovosť keď sa pošle poštovou poukázkou, tak zasie! i piluliek pošle
sa s vyplatením už poštového kamkol'vek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej
než balíček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo u Jána Friedricha, lekárnika v Malackách,
v prešporskej stolici.

Výstraha! Poneváž moje pilulky či to falšované byvajú, prosím
tieto len u mňa kupovať.

Výťah z pod'akovani

Veľactený pane lekárník! S hlbokou úctou vám 'dakujem za Vaše
pilulky, nech Vám dá Pán Boh dobrého zdravia a dlhý vek, aby Vaše
zdravie tak rozkvetalo, ako mne. 15 rokov som trpel boľast v hlave a
teraz som úplne zdravý. Pošlite mi pre mojich súrodov dva balíčky.
V Častkove, 26. januára 1899. J. Martin Sedláček.

Uctený pane! Žiadam Vás týmto o zaslanie jedného balíčka zdravot-
ných piluliek; trpel som 24 rokov na žalúdočnej boľasti a mnoho som
utratil a ničím som si pomôcť nemohol, ale teraz, chvala Bohu, som už
4 roky zdravý a nič mi nezaškodí. Nech Vám Otec nebeský dobroje
dlhý vek a zdravie, aby ste mohli slúžiť ľadu nemocnému.
Vo Veľkej Bytči, 18. októbra 1898. Ján Horák.

Blahorodý pane lekárník! Prosím Vás pekne, pošlite mi Vašich
karpatských piluliek, ktoré účinkujú mi tak dobre, že už bez nich byť
nemôžem, užívame ich celá rodina. Ján Pavoni, podnikateľ stavieb.
Štubňa, 9. augusta 1899.

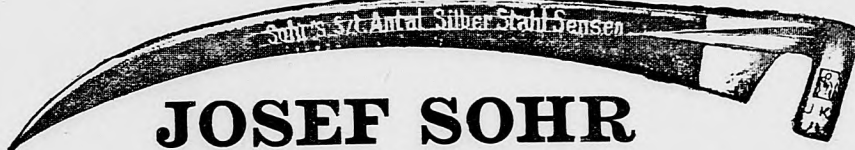
Veľactený pane lekárník! Žiadam zdvorile, pošlite mi Vašich výteč-
ných a liečivých karpatských piluliek, ako vyľiečený príjem Vám
mnoho zdravia. 14 rokov ma nohy boleli a mal som aj rany; od Vašich
piluliek sa mi vyhojené. Nech Vám dá Pán z neba to najlepšie, čo si od
Neho žiadate. V Petrovci, Bácska 28. jan. 1900. S. Petrovci.

Ján Nicota, tesársky majster č. 1270.

Blahorodý pane lekárník! Uctive Vás prosím, ráčte mi zastáť obra-
tom pošty 1 balík Vašich výborných karpatských piluliek, lebo blaho-
darnejšieho lieku neznám proti zapchaniu a proti žalúdočnému katarrhu
rad Vaše znamenité pilulky. Dobrorečím Vám za tento liek srdečne.
V Sobotišti, 19. dec. 1899. S. S. Úctou Ján Vrana, mlynár.

Blahorodý pane! Prosím, buďte tak laskavý a pošlite m 1 balík
Vašich výborných zdravotných piluliek, jako vyľiečený príjem Vám
mnoho zdravia. 14 rokov ma nohy boleli a mal som aj rany; od Vašich
piluliek sa mi vyhojené. Nech Vám dá Pán z neba to najlepšie, čo si od
Neho žiadate. V Hriadku, 2. jan. 1900.

S úctou Adam Glaučiz, v tovarne na tannin.

„Sväto-Antonská“ fabrika na kosy**zdarma**

[V SOMOGY-SZILL]

Obranná známka ku komu sa majú posielat všetky dopisovania v z fahujúce sa na objednávanie kôs.

«Sohr Sväto-Antonská»-kosa má nasledujúce výhody:

1. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa zhotovuje sa z najfajnejšej, rafinovanej, dvakrát hartovanej striebroocce, pred odoslaním sa každá naklepe a vyprobovaná pri úplnej záruke odovzdá sa ho-podárskemu obecenstvu.
2. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa ma tenulinkú klingu ale s tvrdou platňou, je veľmi zručná a má ostrie, ktoré se nevysrbí, najtrvdší lesný jačmeň práve tak ako aj to najrozčuchanejšie obilie snadno kosi.
3. «Sohr Sväto-Antonská»-kosa po jednom natrení 200—250 krokov, po jednom naklepaní cez viac dní vytrvá a za 6—8 rokov ostane celky dobrá, kdežto s inou kosou dá sa sotvy za 1—2 roky s námahou a znojom pracovať.
4. «Sohr Svät.-Antonská»-kosa je zrichtovaná k ruke kosca, netreba ju kováčovi dat, lebo ten ju môže zmäkčiť.
5. «Sohr Sväto-An onská»-kosa je najlepšia na svete a kto čo len raz pracoval takouto kosou, j'kžív nechytí inú do ruky. Mnohé podakujúce uznávacie a objednávacie listy od odberateľov, ktoré sa v'ďačne hockomu môžu dat prečítať.

Cennik nech si každý žiada na dopisovanke.

Tlačou Stephaneuma. V Budapešti, VIII. Szentkirályi-utca 28/a.